

Heffing van een belasting door de Duitse fiscus op Duitse pensioenen betaald aan gepensioneerde gewezen dwangarbeiders (WO II) woonachtig in België

Titularissen van een pensioen van de Duitse pensioenverzekering zijn volgens de in 2009 herziene Duitse wet op de inkomstenbelasting, met terugwerkende kracht tot 2005, in Duitsland belastingplichtig. Deze wet is ook van toepassing op personen die in het buitenland woonachtig zijn voor zover de Overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting, Duitsland het recht van belastingheffing toestaat.

De betrokkenen zijn bijgevolg verplicht een belastingaangifte in te dienen en als beperkt¹ belastingplichtige een heffing van 17 % te betalen. Indien minstens 90 % van hun totale wereldinkomen onderhevig is aan de Duitse inkomstenbelasting kunnen zij echter een aanvraag tot onbeperkt belastingplichtige indienen. Er wordt dan rekening gehouden met de Duitse belastingvrije som en tevens kunnen zij aanspraak maken op eventuele persoons- en familiegerelateerde aftrekposten.

Bij de herziening van de Duitse wet op de inkomstenbelasting in 2009 is oorspronkelijk geen rekening gehouden met de pensioenen van de slachtoffers uit de nationaalsocialistische periode.

Het Duits parlement heeft op 27 oktober 2011 beslist om de wet op de inkomstenbelasting aan te passen. Het heeft bepaald dat de slachtoffers uit die periode van deze belasting zijn vrijgesteld. Op 25 november 2011 heeft de Bundesrat deze wijziging aangenomen.

De pensioenen van slachtoffers van de nationaal-socialistische vervolging zoals bedoeld in § 1 van de federale wet ter vergoeding van door de vervolgingsmaatregelen geleden immateriële schade (*Bundesentschädigungsgesetz, BEG*) zijn dan ook van belasting vrijgesteld. Door § 3 nr. 8a van de wet op de inkomstenbelasting worden de sociale verzekeringspensioenen van deze personen met terugwerkende kracht vrijgesteld van belasting. **Ook voormalig verplicht tewerkgestelde arbeiders komen voor deze vrijstelling in aanmerking indien zij erkend zijn als vervolgd zoals bedoeld in § 1 BEG.**

Bijgevolg en voor zover toenmalige gedeporteerden (**naar Belgisch recht**) resp. civiele dwangarbeiders als pensioengerechtigden door het *Finanzamt* Neubrandenburg zijn uitgenodigd een belastingaangifte in te dienen, is het mogelijk - onder verwijzing naar het ondergane lot van gedeporteerde resp. naar de tijdens het Derde Rijk verrichte civiele dwangarbeid - vrijstelling van belasting aan te vragen. Slechts wanneer de betrokken gepensioneerde met het *Finanzamt* Neubrandenburg hierover contact opneemt, kan individueel worden nagegaan of hij/zij aan de

---

¹ Als beperkt belastingplichtig voor de inkomstenbelasting volgens § 1, 4de lid EStG worden personen beschouwd die in Duitsland noch een woonplaats hebben noch hun gewoonlijk verblijf hebben en die over bepaalde binnenlandse inkomsten in de zin van § 49 EStG beschikken.

voorwaarden voor belastingvrijstelling voldoet. Als dit het geval is zal er van een belastingaanslag inkomstenbelasting worden afgezien.

De meeste Belgische dwangarbeiders die verplicht tewerkgesteld zijn geweest in een Duits bedrijf of in de Duitse landbouw tijdens de oorlogsjaren ontvangen voor deze tewerkstelling een pensioen uit Duitsland. Voor de geleverde arbeid hebben zij soms een bescheiden loon, vaak alleen in natura ontvangen en zijn er voor hen Duitse sociale bijdragen betaald.

De Ombudsdienst Pensioenen heeft verschillende klachten ontvangen van Belgische dwangarbeiders die verplicht tewerkgesteld zijn geweest in Duitsland en die nu door de Duitse fiscus gevraagd worden om belastingen te betalen.

De Ombudsman is niet bevoegd om dergelijke verzoeken te behandelen. Niettemin heeft hij contact opgenomen met de Duitse ambassade in België en de Duitse belastingdienst. Ook met verschillende Ministers werd er contact opgenomen.

Volgens de website van de Duitse ambassade² zouden in principe de pensioengerechtigden die een vrijstelling kunnen genieten niet meer door het belastingkantoor Finanzamt Neubrandenburg verzocht worden om een belastingaangifte in te dienen. De Duitse belastingdienst zoekt in dergelijke gevallen zelf uit of de betrokkenen opgelijst zijn als dwangarbeider in zijn computersysteem of gekend zijn bij de Deutsche Rentenversicherung Rheinland in Dusseldorf.

Wie niet op de Duitse lijsten voorkomt, wordt, ook als hij daadwerkelijk dwangarbeid heeft uitgevoerd, beschouwd als belastingplichtige en krijgt geen vrijstelling.

Bijgevolg ontvangen nog steeds gepensioneerden die als voormalig dwangarbeider of weduwe een Duits oorlogspensioentje trekken brieven van de Duitse fiscus om belasting te betalen.

Zij kunnen een bezwaarschrift indienen. Op de portaalsite van de FOD Financiën vindt men de formulieren waarmee een vrijstelling van de belasting op de Duitse pensioenen van voormalige dwangarbeiders kan aangevraagd worden (<http://minfin.fgov.be/portail2/nl/themes/advantages/unfree-labour.htm>).

Diplomatiek overleg heeft recent ertoe geleid dat Duitsland zal onderzoeken of de Belgische inwoners die door België erkend zijn als oorlogsslachtoffer volgens de wet van 7 juli 1953, ook een vrijstelling van Duitse belasting kunnen krijgen. Op die manier kunnen alle mensen die oorlogsslachtoffer zijn in de betekenis van het woord, dus de wet van 1953, geholpen worden, ook diegene die dreigen door de mazen van het net te glippen.

2

http://www.bruessel.diplo.de/Vertretung/bruessel/nl/03_20RK/Rentenberatung/Seite_Rentenbesteuerung_Zwangsarbeiter_NL.html

Het Statuut der Oorlogsslachtoffers

De wet van 7 juli 1953 houdende inrichting van het statuut der gedeporteerden tot de verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945 en intrekking van de besluitwet van 24 December 1946 heeft een oorlogsstatuut (“statuten van nationale erkentelijkheid”) toegekend aan de personen die tijdens de oorlogsperiode van 1940-1945 verplicht tewerkgesteld zijn in Duitsland zonder dat zij geregeld huiswaarts konden keren en dit:

- ingevolge hun aanhouding;
- ter uitvoering van de Duitse verordeningen van 6 maart en 6 oktober 1942;
- in uitvoering van de Duitse verordeningen betreffende het dekken der noodwendigheden in zake werkkrachten voor werken van bijzonder Staatsbelang.

Deze erkenning is niet algemeen gebeurd maar na een grondig onderzoek door het toenmalige Bestuur der Oorlogsslachtoffers.

Een lijst van de door België erkende gedeporteerden voor dwangarbeid werd begin maart 2012 aan de Duitse administratie overgemaakt. Zij die op deze lijst vermeld staan, kunnen een vrijstelling van de Duitse belasting op hun Duits pensioen bekomen.

Indien u wenst te weten of u onder dit statuut valt, kan u dat navragen bij het onderstaande adres, bij voorkeur via mail.

Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid
Dienst voor de Oorlogsslachtoffers
Luchtvaartsquare 31
1070 Brussel
Telefoon: 02/528.91.00
Fax: 02/528.91.22
NL: statuten@minsoc.fed.be - FR: statuts@minsoc.fed.be

De Ombudsman Pensioenen geeft de raad om in elk geval een bezwaarschrift in te dienen wanneer u meent een vrijstelling van belasting te kunnen genieten.